

ALACSONY A SZERVKIVÉTELEK SZÁMA A RÉGIÓBAN

Inkább kapják, mint adják a veséket

Bár Szeged az orvostudomány egyik hazai fellelvárára, a szervátültetésre alkalmas donorok jelentésében sem a klinikák, sem a megyei kórházak nem jeleskednek. Az egyik szakember a donációs felelősök hiányával, a másik a betegösszetétellel és a lelkiismeretes munkával magyarázza az alacsony számokat.

TOMBÁZ RÓBERT

A napokban „Életet adományozó kórház” címet kapott egy miskolci, egy nyíregyházi és egy szombathelyi kórház: a szervátültetések koordinálását végző Országos Vérellátó Szolgálat ezzel ismeri el a legtöbb donort jelentő intézményeket, illetve a legtöbb szervátültetéshez szövet adományozó kórházak munkáját. A dobogó tetején végző Miskolcon például 26 donor szervei 50 másik beteg mentették meg 2007-ben.

A dél-alföldi régió viszont csak a lista végén kullog a donorok jelentésében. Pedig az ország egyik legjobb vesetranszplantációs teamje dolgozik Szegeden, és a klinikák felszereltsége, a dolgozók szaktudása is lehetővé tenné, hogy gyakrabban vegyenek ki szerveket az agyhalottakból.

- A tavaly átültetett 44 vese közül alig volt, ami a szegedi intenzív osztályokról érkezett. A szegedi klinikákon megfelelők az intenzív ellátás feltételei, „túlélhetőek” a szervkivételig a betegeket, akárcsak a többi régiós intézményében. Mégsem jelentenek elég szövetet. Pár éve még jobb volt a helyzet - értékelte a tavalyi adatokat *Szenohradzky Pál*, a szegedi sebészeti klinika transzplantációs osztályának főorvosa. A szakember - aki éveket óta a Magyar Transzplantációs Társas-

→ **SZOLNOK KONTRA SZEGED.** A budapesti régióban 68, a debreceni-ben 45, a szegediben 23, a pécsiben 15 szervkivétel történt 2007-ben. A négy megyére kiterjedő dél-alföldi régióból az orvosképzéssel foglalkozó Szegeden 4, Szentesen 2, Vásárhelyen és Makón egyetlen szervkivételt sem hajtottak végre. Ezzel szemben egyedül a szolnoki Hetényi-kórházban 9 szervkivételt végeztek el tavaly.

mély a kórházakban, aki figyelne minden, donorként számba vehető, kritikus állapotú páciensre. Mivel a gondot a szaktárca is kezdi felismerni, minisztériumi támogatással akár már öszre kiépülhet egy felelős rendszer.

Más forrásaink azzal magyarázták a kevesebb szegedi donorjelentést, hogy az intenzív ágyszámok tavalyi csökkentésével megfogytak az ott dolgozó szakorvosok, nővérek is. A kevesebb dolgozó pedig inkább azokkal foglalkozik, akiket még meg lehet menteni - és kevésbé jut idejük a menthetetlen, de donornak még alkalmas betegekre.

- Kevesebb ugyan az ágyunk, de változatlan számú a szakszemélyzet,

A SZEGEDI KLINIKÁN 4 SZERVET VETTEK KI, MIKÖZBEN 44 VESEÁTÜLTETÉST HAJTOTTAK VÉGRE Illusztráció: Miskolci Róbert

az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet vezetője. A professzor szerint inkább arról van szó, hogy a Dél-Alföldön különbözik a betegösszetétel más régiókéttől, a kritikus állapotba kerülők között a sokaknak olyan alapbetegsége van, ami a szerveiket is

károsítja - ezért nem alkalmasak donornak. Másrészt Szegeden nagyon jól dolgoznak a traumatológusok és az idegsebészek, így például balesetek után kevesebben kerülnek kritikus állapotba, potenciális donorként az intenzív osztályra. Az intenzív szak-

emberek is a végsőkig küzdenek a betegek életéért, sokakat sikerül meggyógyítani. Az igyekezet közben viszont előfordul, hogy mire a szakemberek végképp lemondanak a páciens gyógyulásáról, szervei már károsodtak és nem alkalmasak átültetésre.

→ **Bárki lehet donor**

A magyar jogszabályok szerint halála után bárkiből lehet szervdonor, ha életében nem tesz ezt kizáró nyilatkozatot. Ennek ellenére - az emberi méltóság védelme érdekében - az esetek túlnyomó részében az orvosok kikérik a hozzátartozók hozzájárulását, mielőtt kivennék az agyhalott használható szerveit.

ság elnöke is - úgy véli, a donációs felelős rendszer hiánya miatt jelentenek kevesebb lehetséges szervdonort az intézmények. Azaz nincs olyan sze-

vagyis több szakember jut egy betegre. Létszámihiánnyal tehát nem függ össze a kevesebb donorjelentés - cáfolta a híreszteléseket *Vimlári László*,

HATÓSÁGI ENGEDÉLY KELL, HOGY A GÁZPISTOLYT AZ UTCÁRA LEHESSEN VINNI

Önvédelmi fegyver - kocogóknak, tanyán élőknek

A RIASZTÓFEGYVEREK NEM ALKALMASAK SZILÁRD LÖVEDÉK KILÖVÉSÉRE Fotó: Schmidt Andrea

Gáz riasztópisztolyt minden nagykorú vásárolhat. A kocogók, külterületeken élő idősök gyakran tartanak önvédelmi fegyvert. Csak ahhoz kell külön engedély, ha a tulajdonos az utcára is magával viszi az önvédelmi eszközt.

KANCSÁR TÍMEA

A gyulai rendőrök néhány nappal eelőtt elfogtak két férfit, mert csapágygolyókkal töltött gázpisztollyal lövöldöztek a városban. A tizennyolc és tizenkilenc éves fiatalok egy telefonfülkét, gépkocsikat, egy oktatási intézmény ablakát és egy szórakozóhelyet vettek célba. A riasztófegyverek alapjában véve nem alkalmasak szilárd lövedék kilövésére, kivéve, ha rakétakilövő toldalékot használnak hozzá. Valószínűleg átalakították azokat.

2004 szeptembere óta aki betöltötte a tizenkilenc éves életét vásárolhat gáz riasztópisztolyt. Korábban orvosi vizsgálathoz és fegyverismereti vizsgához kötötték a tulajdonszerzést. Ez a típusú pisztoly otthon tartható, de közterületre - és akkor is a ruha alá rejtve - csak a rendőrség által kiállított fegyverviselési engedéllyel vihető.

- A fegyvert a tulajdonosnak magával kell hoznia, mivel dokumentáljuk a riasztóeszköz paramétereit. Megvizsgáljuk az igénylő büntetőjogi előéletét - magyarázta *Vándor Zsolt*, a Szegedi Rendőrkapitányság engedélyügyi főelőadója, a fegyverviselési engedély megszerzésének menetét, mely két-ezer forintba kerül, és határozatlan időre, visszavonásig érvényes.

- Gyerekkorom óta rajongok a fegyverekért. Nem olyan régen vettem egy német gyártású gáz riasztófegyvert, de csak egyszer használtam, amikor kipróbáltam - mondta a huszonhat éves szegedi *Ádám*, aki a fegyverviselési engedélyt is kiváltotta.

A legtöbben önvédelmi célból vásárolnak ilyen fegyvert. - Tíz vásárlóból kettő nő. Ezenkívül a város peremkerületein, tanyákon, kiskertekben élő idősebb emberek veszik. A kisebb méretű riasztófegyvereket a sportolók keresik. A kocogók félnek a töltéseken szabadon „garázdálkodó” kóbor kutyáktól, de a személy- és vagyonőrök is gyakran vásárolnak - tájékoztatott *Hajtmán Eduárd*, a Kossuth Lajos sugárúton található vadászbolt üzletvezetője. Hozzáfűzte: a kutyaképzők is használnak

→ **ACÉLBÓL A LEGJOBB.** A gáz riasztópisztoly legolcsóbb típusai török-magyar gyártmányok, 14-55 ezer forint között kaphatók. A közép kategóriás termékek zömében Németországból származnak és 25-35 ezer forintért megvásárolhatók. A német és magyar felső kategóriás gázpisztolyok legkiválóbbjait fegyveracélból készítik. Az extra minőség 35-55 ezer forintba kerül.

riasztópisztolyt, mivel hasonlóan hangos, mint amikor egy valódi lőfegyver elsül. A speciálisan képzett emberek nem szabad félniük a fülsüketítő zajtól.

A szakembertől megtudtuk, a pisztolyokat általában úgy tárazzák tulajdonosaik, hogy az első lövés csak riasztólag hasson, és csak a második el-sütésnél lőjön ki gázpatront, ami akár erős paprikát is tartalmazhat. A gáz a szélviszonyoktól függően négy-öt méter távolságban hat. Egy méteren belül az el nem égett lőpormaradványok a szembe kerülve komolyabb sérülést is okozhatnak.